

ГЛАС
Ми не улепшавамо стварност

Међународно право и српске тапије на Косово и Метохију

Србија је дала сагласност само за привремени војни и
цивилни боравак УН на делу њене територије

UNITED
NATIONS

Security Council

S

Distr.
GENERAL

S/1999/648
7 June 1999
ENGLISH
ORIGINAL: FRENCH

LETTER DATED 4 JUNE 1999 FROM THE PERMANENT REPRESENTATIVE OF FRANCE
TO THE UNITED NATIONS ADDRESSED TO THE SECRETARY-GENERAL

I have the honour to bring to your attention, on behalf of the two
co-chairmen of the Rambouillet Conference, France and the United Kingdom, the
Rambouillet Accords: Interim Agreement for Peace and Self-Government in Kosovo
(see annex).

I should be grateful if you would distribute the text of this letter and
its annex as a document of the Security Council.

(Signed) Alain DEJAMMET
Ambassador
Permanent Representative

Овај рад проф. др Панајотиса Харитоса, угледног грчког стручњака за међународно право саопштен је на Међународном научном скупу одржаном од 16. до 18. марта 2006. године у организацији САНУ. Зборник радова с овог скупа изашао је на енглеском језику под насловом KOSOVO AND METOHIJA - PAST, PRESENT, FUTURE, Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade, 2006 (у електронском виду на сајту САНУ: www.sanu.ac.yu/english/news/kosovo.htm). Српско издање зборника (КОСОВО И МЕТОХИЈА - ПРОШЛОСТ, САДАШЊОСТ, БУДУЋНОСТ, САНУ, Београд, 2007) у штампи је.

Панајотис Г. ХАРИТОС

СТАТУС КОСОВА И МЕТОХИЈЕ ПРЕМА МЕЂУНАРОДНОМ ПРАВУ

Сажетак

А

1. Статус Косова и Метохије према међународном праву: Косово и Метохија су део територије Србије. Аутономија Косова и Метохије унутар Србије по дефиницији значи аутономија у складу с правним поретком у Србији.

2. „Питање статуса Косова“ не постоји према међународном праву.

Б

3. Историјске тапије Србије на Косово и Метохију: Косово и Метохија као историјски центар средњовековне српске државе и колевка српске културе.

4. Космет као српска територија: Уговор из Букурешта од 10. августа 1913.

5. Резолуције Савета безбедности УН 757 (30. мај 1992) и 777 (19. септембар 1992), и Резолуција 47/1 (22. септембар 1992) Генералне скупштине УН: поновна потврда државне целовитости Србије и Црне Горе од стране међународне заједнице. Париски споразум од 14. децембра 1995: поновна потврда суверенитета и граница Србије и Црне Горе од стране Европске уније, Сједињених Држава, Руске Федерације, Уједињеног Краљевства, Савезне Републике Немачке и Француске Републике.

В

6. Проблем Косова и Метохије: Тероризам и успостављање реда

7. Међународни интерес за унутрашње питање. „Контакт група“ састављена од шест држава. Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1160, 1199 и 1203 из 1998; Споразум између Савезне Републике Југославије (Србије и Црне Горе) и ОЕБС-а од 16. октобра 1998: међународна заједница јемчи суверенитет и територијалну целовитост СРЈ (Србије и Црне Горе).

8. Споразум у Рамбујеу из марта 1999. за аутономију Космета. Неспоразум у Рамбујеу из марта 1999. за одвајање Космета.

9. Ултимаатум и бомбардовање. Злочин против Југославије.

10. Резолуција 1239 Савета безбедности Уједињених нација, од 14. маја 1999: Савет безбедности четири пута изјављује да је Косово део Србије.

11. Београдски споразум од 3. јуна 1999: јемства Европске уније и Руске Федерације територијалној целовитости и суверенитету Југославије (Србије и Црне Горе).

12. Резолуција 1244 Савета безбедности УН од 10. јуна 1999: све државе-чланице Уједињених нација јемче суверенитет и територијалну целовитост Југославије (Србије и Црне Горе), онако како је то дефинисано Повељом Уједињених нација и Хелсиншким завршним актом.

13. Правни основ за цивилно и војно присуство УН на Косову и Метохији: пристанак државе Србије. Косово и Метохија као српска територија под управом УН.

14. Бесправно убацивање израза „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ у текст Резолуције 1244 Савета безбедности: Превара почињена против Југославије.

15. Веза између израза „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ и надлежности Управе УН на Косову и Метохији.

16. Погрешно спровођење Резолуције 1244 од стране Привремене администрације Уједињених нација за Косово и Метохију (Унмик): погрешно тумачење одреби Резолуције 1244 Савета безбедности.

17. Привремено својство уредби Привремене управе Мисије Уједињених нација на Косову и Метохији.

Г

18. Закључак: Косово и Метохија је саставни део државе Србије. Овај статус не може бити промењен осим уз пристанак Србије, у складу с њеним уставним поретком.

1. Статус Косова и Метохије према међународном праву: Косово и Метохија су део територије Србије. Аутономија Косова и Метохије унутар Србије по дефиницији значи аутономија у складу с правним поретком у Србији.

Одговор на питање о статусу Косова и Метохије је једноставан: Косово и Метохија је део територије Србије. Стога је тај део територије Србије правно подложен једино државном суверенитету Србије. На научним основама, ова чињеница се не може оспорити.

Ово је исказано кроз начело суверенитета држава, које чини темељ међународног права. На овом начелу је заснована цела међународна заједница, која је организована у оквиру Уједињених нација, и која се кроз то начело и исказује. У Повељи Уједињених нација (члан 2, став 1) стоји: „Ова Организација је заснована на начелу суверене једнакости свих њених чланова.“

Суверена држава сама одређује своје унутрашње законодавство. Ово је на најјаснији начин назначено у Завршном акту Конференције о европској безбедности и сарадњи, потписаном у Хелсинкију 1. августа 1975. од стране великог броја држава, укључујући и бивши Совјетски Савез и Сједињене Америчке Државе. У 1. делу, став I Хелсиншког акта, наводи се следеће:

Суверена једнакост, поштовање њена права заснованих на суверенитету.

Државе учеснице ће међусобно

поштовати своју суверену једнакост и индивидуалност, као и сва права која чине и обухватају сувереност, посебно укључујући право сваке државе на правну равноправност, територијалну целовитост и слободу и политичку независност. Оне ће, такође, међусобно поштовати право друге државе да слободно бира и развија свој политички, друштвени, привредни и културни систем, као и њено право да доноси сојствене законе и прописе (подвлачење ауторово).¹¹

Аутономија одређеног региона унутар територије једне суверене државе, по дефиницији се одређује у оквиру законодавства те државе. Стога се аутономија Косова и Метохије унутар Србије не може поставити на било који други начин, осим као аутономија у складу са законодавством Србије.

Стога „питање статуса Косова“ не постоји према одредбама међународног права.

2. „Питање статуса Косова“ не постоји према међународном праву.

Расправа на међународном нивоу о „статусу Косова“ развила се на основу израза „будући статус Косова“, који је произвољно и неправно убачен у текст Резолуције 1244 Савета безбедности Уједињених нација од 10. јуна 1999. Овај израз је гурнуо велики број дипломата и новинара у замку оспоравања легалних права Србије.

Резолуција 1244¹² првенствено се односи на раније резолуције Савета безбедности 1160¹³, 1199 и 1203, из 1998. године. Резолуција 11603 садржи изјаву признања и јемства суверенитета и територијалне целовитости Савезне Републике Југославије, то јест Србије и Црне Горе од стране Уједињених нација. У њој се посебно каже следеће:

(Савет безбедности) *Пошврђује* приврженост свих држава-чланица суверенитету и територијалној целовитости Савезне Републике Југославије...

Иста изјава је поновљена у резолуцијама 1199¹⁴ и 1203¹⁵ из 1998. У Резолуцији 1244 из 1999. још изричите се каже да

(Савет безбедности) *изнова потврђује* приврженост свих држава-чланица суверенитету и територијал-

ној целовитости Савезне Републике Југославије и других држава у региону, у складу са Хелсиншким завршним актом и анексом 2.

Даље, у Резолуцији 1160 из 1998. се каже да *Савет* „изражава своју подршку унапређеном *статусу* Косова, који би *подрезувао суштински већи степен аутономије и значајну самоуправу*“. Стога, од тренутка када су суверенитет и територијална целовитост СРЈ (Србије и Црне Горе) признати и када се, штавише, непосредно позива на Завршни акт из Хелсинкија, који изричито описује шта се подразумева под изразом „суверенитет“, статус Косова и Метохије као дела територије СРЈ, унутар које се врши државна надлежност Србије, више није споран.

Израз „унапређени статус“ једноставно дефинише шта значи „аутономија“ Космета унутар Србије, као једна унутрашња институција Србије, у складу с њеним законодавством. Израз „унапређени статус“ се користи у односу на његов контекст и означава „статус аутономије и значајне самоуправе“ за Космет у складу са суверенитетом СРЈ (Србије и Црне Горе) како је то предвиђено у Хелсиншком завршном акту Конференције о европској безбедности и сарадњи из 1975. Израз „унапређени статус“, заједно са целокупним контекстом, понавља се у резолуцијама 1199 и 1203, које су уследиле на један, готово стереотипан начин. Међутим, у Резолуцији 1244 из 1999. донеој после бомбардовања, појављује се израз „*будући статус* Косова“, без пратећег контекста, што јасно показује да се израз „статус“ односи на „аутономију и самоуправу“.

Дакле, израз „статус“ у Резолуцији 1244 из 1999. употребљава се с другачијим значењем од оног којег је имао у три претходне резолуције из 1998, наговештавајући да је *статус* Косова и Метохије у контексту међународног права, које означава ову српску покрајину као део Србије и СРЈ, предмет преговора. Међутим, убацивање израза „будући статус Косова“ у Резолуцији 1244 без даљег појашњења је произвољно и противправно, као што ће у даљем тексту бити објашњено¹⁶. Као последицу овакве противправне употребе овог израза имамо чињеницу да се данас масовни меди-

ји и многе дипломате баве „питањем статуса Косова“, тако наговештавајући и могућност отимања те покрајине од Србије.

Б

3. Историјске тапије Србије на Косово и Метохију: Косово и Метохија као историјски центар средњовековне српске државе и колевка српске културе.

Опште је познато да *историјске тапије Србије на Косово и Метохију* сежу уназад у средњи век. Косово је било историјско седиште средњовековне српске државе и оно сачињава колевку српске цивилизације. Сведочанство ове чињенице чини огроман број историјских споменика расутих по читавој територији Косова и Метохије, попут српских православних цркава и српских православних манастира.¹⁷

4. Космет као српска територија: Уговор из Букурешта од 10. августа 1913.

Српска војска је ослободила Косово и Метохију од отоманско-турске окупације 1912. године. На крају Балканских ратова Косово и Метохија је трајно престало да буде под управом Отоманског царства и постало је саставни део модерне српске државе, осим једног малог дела, који је потпао под суверенитет Црне Горе. Ово је одређено Балканско-турским уговором из Лондона, од 30. маја 1913, по којем је Први балкански рат завршен; Букурештанским уговором од 10. августа 1913. којим су исцртане нове међународне границе на Балкану после Балканских ратова; и Српско-турским споразумом од 14. марта 1914.¹⁸

Током 1918. године, у својству међународно признате државе са сопственом територијом, која је укључивала највећи део Косова и Метохије, Србија учествује у стварању „Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца“, која је 1929. преименована у „Краљевину Југославију“. Године 1945. Србија обухвата читаву територију Косова и Метохије, као свој саставни део и учествује у југословенској држави под њеним новим именом, „Федеративна Народна Република Југославија“ (касније: „Социјалистичка Федеративна

Република Југославија“). Године 1992. Србија, чија територија обухвата Косово и Метохију као њен саставни део, наставља с учешћем у остатку југословенске државе, која сада носи име „Савезна Република Југославија.“⁹⁾

5. Резолуције Савета безбедности УН 757 (30. мај 1992)¹⁰⁾ и 777 (19. септембар 1992)¹¹⁾, и Резолуција 47/1 (22. септембар 1992)¹²⁾ Генералне скупштине УН: поновна потврда државне целовитости Србије и Црне Горе од стране међународне заједнице. Париски споразум од 14. децембра 1995: поновна потврда суверенитета и граница Србије и Црне Горе од стране Европске уније, Сједињених Држава, Руске Федерације, Уједињеног Краљевства, Савезне Републике Немачке и Француске Републике.

Међународна заједница је, у оквирима Уједињених нација, поновно потврдила постојање српске државности. Српска државност, заједно са црногорском, наведена је у следећим резолуцијама два основна тела УН: Резолуцији Савета безбедности 757 (30. мај 1992), Резолуцији Савета безбедности 777 (19. септембар 1992) и Резолуцији Генералне скупштине 47/1 (22. септембар 1992). Резолуција Генералне скупштине, која је заснована на двема горе поменутим, наводи, између осталог, и следеће: „Генерална скупштина... је одлучила да Савезна Република Југославија (Србија и Црна Гора) треба да поднесе кандидатуру за чланство у Уједињеним нацијама...“. Путем ових резолуција, Савет безбедности и Генерална скупштина позивају Савезну Републику Југославију, састављену од Србије и Црне Горе, да поднесе кандидатуру за чланство у Уједињеним нацијама у својству суверене државе, у складу са чланом 2, ставом 1 Повеље УН.

Унутар Уједињених нација било је познато да је Косово и Метохија саставни део територије Србије. Стога ове резолуције које су усвојила два главна тела Уједињених нација изнова потврђују да је Косово и Метохија саставни део Србије и део југословенске државе која се води под

именом „Савезна Република Југославија“. Југословенска држава, сачињена од Србије и Црне Горе, под именом „Савезна Република Југославија“, постала је члан УН путем Резолуције 55/12 од 1. новембра 2000.¹³⁾

Дана 14. децембра 1995. потписан је међународни уговор у Паризу, по којем су, између осталог, изнова потврђени суверенитет, територијална целовитост и међународне границе Савезне Републике Југославије. Његов пун назив је *Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини*, а преговори о њему почели су 21. новембра 1995. у Дејтону, Охајо, под покровитељством владе САД. Споразумне стране су биле Република Босна и Херцеговина, Република Хрватска и Савезна Република Југославија. Споразум су, такође, потписале Европска унија, Француска Република, Савезна Република Немачка, Руска Федерација, Уједињено Краљевство и Сједињене Државе, у својству сведока.¹⁴⁾

По овом Споразуму, суверенитет, територијална целовитост и међународне границе сваке државе потписнице признате су од стране друге две уговорне државе, као и од стране Европске уније и држава које су се потписале у својству сведока. Споразум се такође позива на начела Повеље УН и Хелсиншког завршног акта:

Члан 10 Споразума наводи следеће:

Савезна Република Југославија и Република Босна и Херцеговина међусобно се признају као суверене независне државе у својим међународним границама...¹⁵⁾

Париски споразум од 14. децембра 1995. на најзваничнији и најсвечанији начин изнова потврђује суверенитет Савезне Републике Југославије, односно Србије и Црне Горе, њену територијалну целовитост и међународне границе, *унутар којих се налази Косово и Метохија као део Србије*. Ово је, такође, изнова потврђено од стране друге две уговорне стране, као и од стране Европске уније, Француске Републике, Савезне Републике Немачке, Руске Федерације, Уједињеног Краљевства и Сједињених Америчких Држава, који су потписали Споразум као сведоци.

6. Проблем Косова и Метохије: Тероризам и успостављање реда

На овом месту морамо се подсетити неких недавних историјских догађаја, онако како су пренети у званичним сведочанствима и званичним документима. Упућеност у ове догађаје је неопходна како бисмо били у стању да схватимо шта се тачно данас дешава у вези с проблемом Косова и Метохије.

Као што је добро познато, у периоду пре фебруара 1999. у Покрајини Косово и Метохија развио се организовани оружани покрет албанских сепаратиста, чији је циљ био отцепљење целе Покрајине од Србије и њено претварање у независну албанску државу. Насилна дела која су починили албански сепаратисти окарактерисана су као „терористичке акције“ и као „тероризам“ у званичним владиним изјавама, као и у Савету безбедности УН. Ове акције су често израстале у оружане сукобе, углавном с државним снагама безбедности, које су покушавале да сузбију тероризам и успоставе ред. Ови догађаји, који су почели као унутрашњи проблем Србије и Савезне Републике Југославије, постали су међународно питање услед мешања трећих држава, поготову западних, које су нудиле посредништво у циљу налажења политичког решења за овај проблем.¹⁶⁾

7. Међународни интерес за унутрашње питање. „Контакт група“ састављена од шест држава. Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1160, 1199 и 1203 из 1998; Споразум између Савезне Републике Југославије (Србије и Црне Горе) и ОЕБС-а од 16. октобра 1998: међународна заједница јемчи суверенитет и територијалну целовитост СРЈ (Србије и Црне Горе).

С циљем налажења политичког решења за проблем Космета, група од шест држава стала је на чело дипломатских активности, под именом Контакт група. Те државе су биле Француска, Немачка, Италија, Велика Британија, Сједињене Државе и Русија. Учешће Русије у посредничкој Контакт групи било је

значајно из разлога што је на Русију гледано као на природног, традиционалног савезника Србије и Црне Горе, што је значило да је уливала поверење код југословенских и српских власти.

Дана 9. марта 1998. у Лондону, где су се састали министри спољних послова шест земаља чланица Контакт групе је у својој изјави окарактерисала деловање сепаратиста као „терористичке акције“. У истој изјави, Контакт група је изнела „Начела“ на основу којих проблем Косова и Метохије треба да се реши. Посебно је наглашено следеће:

9. Нико не треба да погрешно схвати наш став о основном питању које је по среди. Ми не подржавамо ни независност, ни одржавање садашњег стања. Као што смо јасно изнели, начела за решавање проблема Косова треба да буду заснована на *територијалној целовитости Савезне Републике Југославије*, и да буду у складу са стандардима ОЕБС-а, *Хелсиншких начела* и *Повеље Уједињених нација*. Такво решење такође треба да узме у обзир *права косовских Албанаца и свих других који живе на Косову*. Ми подржавамо унапређени статус Косова унутар Савезне Републике Југославије, какав би проистекао из суштински већег степена аутономије и сагласни смо да он мора да укључи и значајну самоуправу.

10. Начин да се *тероризам* на Косову победи је *да Београд понуди косовској албанској заједници један истински политички процес* (наглашавање ауторово)...¹⁷⁾

На састанку од 25. марта 1998. министри спољних послова шест земаља-чланица Контакт групе издали су саопштење, у којем је речено следеће:

13. *Основни став Контакти групе остаје исти... ми заснивамо начела за решење косовског проблема на територијалној целовитости Савезне Републике Југославије*, као и на стандардима ОЕБС-а, *Хелсиншким начелима* и *Повељи Уједињених нација*. Такво решење такође мора да узме у обзир *права косовских Албанаца и свих који живе на Косову*. Ми подржавамо суштински већи степен аутономије за Косово, који мора да укључи значајну самоуправу (наглашавање ауторово).¹⁸⁾

Ова начела за решење проблема Косова и Метохије која је поста-

вила Контакт група усвојена су у Резолуцији 1160 Савета безбедности УН, донетој 31. марта 1998. шест дана након бонске изјаве Контакт групе. Резолуција изричито каже да:

Савет безбедности...

Са захвалношћу уважавајући изјаве министара спољних послова Француске, Немачке, Италије, Руске Федерације, Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске и Сједињених Америчких Држава (Контакт групе) од 9. и 25. марта 1998. (S/1998/223 и S/1998/272), укључујући и предлог о свеобухватној забрани увоза оружја у Савезну Републику Југославију, укључујући и Косово...

Појврђујући приврженост свих држава-чланица суверенишешу и територијалној целовитости Савезне Републике Југославије...

3. Подвлачи да је начин да се на Косову поразе *насилје и тероризам* тај што ће власти у Београду понудити *заједници косовских Албанаца један истински политички процес...*

4. Позива власти у Београду и вођство заједнице косовских Албанаца да хитно приступе, без претходних условљавања, садржајном дијалогу о питањима политичког статуса, и уважава спремност Контакт групе да такав дијалог поспешим...

5. *Слаже се, без прејудуцирања исхода поменутог дијалога, с предлогом садржаним у изјавама Контакти групе од 9. и 25. марта 1998. да начела за решење косовског проблема треба да буду заснована на територијалној целовитости Савезне Републике Југославије и да буду у складу са стандардима ОЕБС-а, укључујући оним садржаним у Хелсиншком завршном акти Конференције о европској безбедности и сарадњи из 1975. као и Повељи Уједињених нација, и да ипак решење ипак може мора да узме у обзир права косовских Албанаца и свих који живе на Косову, и изражава своју подршку једном унапређеном статусу за Косово, који би укључивао суштински већи степен аутономије и значајне самоуправе* (наглашавање ауторово).¹⁹⁾

Дана 23. септембра 1998. Савет безбедности УН усвојио је Резолуцију 1199, у којој се каже следеће:

Савет безбедности

Позивајући се на сопствену Резолуцију 1160 од 31. марта 1998...

Изнова појврђује циљеве Резолуције 1160, у којој Савет изражава подршку мирном решењу косовског питања, који би подразумевао унапређен статус Косова, суштински већи степен аутономије и значајну самоуправу.

Такође изнова појврђује приврженост свих држава-чланица суверенишешу и територијалној целовитости Југославије (наглашавање ауторово)...²⁰⁾

Дана 16. октобра 1998. у Београду, потписан је споразум под именом „Споразум о Косовској верификационој комисији Организације за европску безбедност и сарадњу“ између Савезне Републике Југославије и Организације за европску безбедност и сарадњу. У тексту тог споразума, ова међународна организација изјављује своје поштовање суверенитету и територијалној целовитости свих држава у региону, као и Повељи Уједињених нација, начелима Хелсиншког завршног акта и Париској повељи. Путем овог споразума, ОЕБС је преузео на себе обавезу да *помоћ* Савезну Републику Југославију у спровођењу Резолуција 1160 и 1199 Савета безбедности УН.

У том споразуму се изричито каже следеће:

Споразум о Косовској верификационој комисији Организације за европску безбедност и сарадњу.

Привржени *поштовању Начела Повеље УН и Начела Хелсиншког завршног акта* о миру, стабилности и сарадњи у Европи, као и Париској повељи, имајући посебно у виду важност постизања мирног, демократског и трајног решења свих постојећих проблема у Покрајини Косово и Метохија, заснованог на једнакости свих грађана и националних и етничких заједница, *привржени поштовању суверенишешу и територијалне целовитости свих држава у региону, присијајући да се подржавамо резолуција 1160 и 1199 Савета безбедности УН и да допринесемо њиховом спровођењу од стране СРЈ, Савезна влада СР Југославије, с једне стране и ОЕБС с друге, постигли су следећи Споразум* (наглашавање ауторово).²¹⁾

Дана 24. октобра 1998. осам дана након потписивања овог Споразума између Савезне Републике Југославије (Србије и Црне Горе) и „Организације за европску без-

бедност и сарадњу“, Савет безбедности Уједињених нација усвојио је Резолуцију 1203 у којој се каже следеће:

Савет безбедности,

Позивајући се на своје резолуције 1160 (1998) и 1199 (1998) од 23. септембра 1998. и на важност мирног решења проблема Косова, Савезна Република Југославија...

Поздрављајући споразум потписан између Београда 16. октобра 1998. од стране министра спољних послова Савезне Републике Југославије и председавајућег Организације за европску безбедност и сарадњу (ОЕБС), који предвиђа да ОЕБС установи верификациону мисију на Косову (S/1998/978), укључујући и поступање од стране Савезне Републике Југославије у складу с резолуцијама 1160 (1998) и 1199 (1998)...

Позивајући се на циљеве резолуције 1160 (1998), у којој Савет изражава своју подршку мирном решењу косовског проблема које би укључило унапређен статус за Косово, суштински већи степен аутономије и значајне самоуправе...

Изнова потврђује приврженост свих држава-чланица суверенитету и територијалној целовитости Савезне Републике Југославије...

4. Такође захтева да вођство косовских Албанаца и сви други елементи заједнице косовских Албанаца у потпуности сарађују с Верификационом мисијом ОЕБС-а на Косову...

10. Инсистира да вођство косовских Албанаца осуди све *терористичке акције*, захтева да се такве акције сместа обуставе и наглашава да сви елементи заједнице косовских Албанаца треба своје циљеве да постижу искључиво мирним средствима (наглашавање ауторово)...²²⁾

8. Споразум у Рамбујеу из марта 1999. за аутономију Космета. Неспоразум у Рамбујеу из марта 1999. за отцепљење Космета.

Дана 29. јануара 1999. у Лондону, након састанка министара спољних послова својих држава-чланица, шесточлана Контакт група издала је саопштење у којем се каже следеће:

3. (Контакт група)

а) Инсистирала је да стране прихвате да *основа за правично решење*

мора да укључи и начела која је усвојила Контактна група;

б) Сматрала је да су *предлози* састављени од стране преговарача садржали *елементе за суштинску аутономију* Косова и тражила од преговарача да их дораде како би служиле као *оквир за споразум* између двеју страна;

в) Уважила је да су преговарачи током свог рада идентификовали ограничен број тачака које захтевају коначне преговоре између страна;

г) Пристала је да позове представнике влада Савезне Републике Југославије и Републике Србије, као и *представнике косовских Албанаца* у Рамбујеу до 6. фебруара, под копредседавањем Ибера Ведрина и Робина Кука, ради отпочињања преговора уз непосредно учешће Контакт групе. Контакт група је *признала легитимна права других заједница унутар Косова...*

6. *Контактна група је налагала да се обавеза поштовања одредби резолуција Савета безбедности 1160 (1998), 1199 (1998) и 1203 (1998) једнако односи и на косовске Албанце* (наглашавање ауторово)...²³⁾

Контакт група је овим Саопштењем позивала Владу суверене државе Савезне Републике Југославије и Владу Србије да учествују на дипломатском скупу у парискком предграђу Рамбујеу, под копредседавањем министара спољних послова Француске и Велике Британије, Ибера Ведрина и Робина Кука, ради разговора о налажењу мирног решења за проблем Косова и Метохије, *на основу створено одређених, прелиминарних услова-начела.*

Дакле, за скуп у Рамбујеу су важила следећа начела:

1) *Начела усвојена у прелиминарним саопштењима Контактне групе, од 9. марта 1998. у Лондону и од 25. марта 1998. у Бону, а на која се позивало саопштење од 29. јануара 1999. у ставу 3 (а). Према Лондонском саопштењу Контакт групе од 25. марта 1998: „начела за решење косовског проблема треба да буду заснована на територијалној целовитости Савезне Републике Југославије, и да буду у складу са стандардима Оебса, Хелсиншким начелима и Повељом Уједињених нација“.* Ова начела су изнова потврђена у Бонском саопштењу Контакт групе од 25. марта 1998.

Као што је речено, Повеља Уједињених нација штити суверенитет Савезне Републике Југославије, укључујући *„њено право да усвојени соопштени закони и прописи“* у складу с начелима суверенитета, која су описана у Хелсиншком завршном акту Конференције за европску безбедност и сарадњу. У исто време, Хелсиншки завршни акт штити основна људска и грађанска права свих европских народа.²⁴⁾

Ова начела, као и два Саопштења Контакт групе на која се позивају, наведена су у ставу 5 Резолуције Савета безбедности 1160 од 31. марта 1998.

2) Начела из резолуција 1160 (1998), 1199 (1998) и 1203 (1998) Савета безбедности УН, која се, према саопштењу Контакт групе од 29. јануара 1999. „једнако односе и на косовске Албанце“. Путем ових резолуција, као што је наведено, Уједињене нације јемче територијалну целовитост и суверенитет Савезне Републике Југославије, то јест Србије и Црне Горе.

Додатни елементи за скуп у Рамбујеу које је Контакт група изнела у свом саопштењу од 29. јануара 1999. били су: 1) учешће на скупу од стране „представника косовских Албанаца“; 2) признавање „леgitимних права других заједница унутар Косова“; и 3) означавање Косова и Метохије као разорене *покрајине*.

Истог дана, 29. јануара 1999. председник Савета безбедности Уједињених нација издао је званично Саопштење с регистрационим бројем S/PRST/1999/5. У Саопштењу су наведени текстови саопштења Контакт групе од 9. марта 1998, 25. марта 1998. и 29. јануара 1999, а која су била регистрована званичним регистрационим бројевима и представљају званична документа Савета безбедности. У Саопштењу председник изражава подршку Савета одлукама садржаним у саопштењу Контакт групе од 29. јануара 1999, *што јест Начела и услове за дипломатски скуп у Рамбујеу.* У саопштењу се, такође, помиње и следеће:

Савет безбедности поздравља и подржава одлуке министара спољних послова Француске, Немачке, Италије, Руске Федерације, Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске, и Сједињених Америчких Држава (Контакт гру-

пе), донете након њиховог састанка у Лондону 29. јануара 1999. (S/1999/96), које су усмерене ка постизању политичког споразума између страна и ка успостављању оквира и рокова за ту сврху. Захтев Савета је да стране треба да прихвате своје одговорности и да се у потпуности придржавају ових одлука и захтева, као и резолуција које се односе на њих.

Савет безбедности поново изражава своју пуну подршку међународним напорима, укључујући оним од стране Контакт групе и Верификационе мисије Организације за европску безбедност и сарадњу, да се смање напетости на Косову и да се постигне постизање политичког споразума заснованог на суштинској аутономији и једнакости свих грађана и етничких заједница на Косову и на признавању легитимних права косовских Албанаца и других заједница на Косову. Савет изнова понавља своју приврженост суверенитету и територијалној целовитости Савезне Републике Југославије (наглашавање ауторово).²⁵⁾

На основу ових услова, Влада Савезне Републике Југославије и Влада Србије прихватиле су Начела скупа у Рамбујеу, онако како су наведена у Лондонском саопштењу Контакт групе од 29. јануара 1999, а која је истог дана изнова потврдио Савет безбедности Уједињених нација, па су послале делегацију на скуп у Рамбујеу, који је изразио своју сагласност с овим начелима. То је био споразум из Рамбујеа о Начелима скупа у Рамбујеу, што је посведочено званичним документима и историјском исходом, што јесте прихватањем од стране влада СРЈ и Србије Начела скупа у Рамбујеу за мирно решење проблема Космета, која је предложила Контакт групу 29. јануара 1999. и која је истог дана потврдио Савет безбедности УН. Штавише, Савезна Република Југославија је прихватила та начела још 16. октобра 1998. у Београду тако што је потписала Споразум с Организацијом за европску безбедност и сарадњу.

Дипломатски скуп у Рамбујеу почео је 6. фебруара 1999. и, после прекида од 23. фебруара, настављен у центру Париза између 15. и 18. марта 1999. За време дипломатског скупа у Рамбујеу, делегације СРЈ и Србије су у доброј вери прихвати-

ле разговоре о нацрту правног споразума о решавању проблема Космета, наравно, у складу с пред условима постављеним у Лондонском саопштењу Контакт групе од 29. јануара 1999.

У ту сврху, 11. фебруара 1999. државна делегација Србије издала је саопштење у којем је навела „Десет начела-елемената“ као основу за политички споразум о самоуправи на Косову и Метохији, у оквирима прихватања Начела скупа у Рамбујеу које је поставила Контакт група.²⁶⁾ Према тим истим условима, представници влада СРЈ и Србије требало је да се састану с представницима „косовских Албанаца“, као што је предвиђено у ставу 3 (д) текста Лондонског саопштења од 29. јануара 1999.

Међутим, у Рамбујеу су представници албанских сепаратиста који су се појавили захтевали независност целе покрајине Косова и Метохије, то јест одвајање српске покрајине од СРЈ и од Србије. Као што се могло очекивати, а у складу с одлуком саопштењем Контакт групе од 29. јануара 1999. на основу које се скуп у Рамбујеу одржао, представници Владе Југославије и Србије су одбили да се састану с албанским сепаратистима.

Дакле, на дипломатском скупу у Рамбујеу и у Паризу, Влада Југославије и Влада Србије су се сложиле с посредницима да Косово и Метохија треба да добију аутономију у оквиру југословенској и српској правној оквирима, у складу с одлуком Контакт групе од 29. јануара 1999. Међутим, оне се нису сложиле с било којим предлогом који би водио ка одвајању Косова и Метохије од Савезне Републике Југославије и Србије, а који би био у супротности с начелима и условима које је Контакт група посветила за скуп у Рамбујеу.

Као исход, 18. марта 1999. за време друге рунде дипломатских контаката у Рамбујеу-Паризу, потписан је споразум о аутономији за Косово и Метохију. Споразум је насловљен, „Споразум о самоуправи на Космету“ и - као што је изричито наведено у тексту - састављен је на основу начела Повеље Уједињених нација, Хелсиншког завршног акта и Париске повеље за нову Европу, на основу јемства Уједињених нација за суверенитет и територијалну целовитост Југославије, и на

одлуци Контакт групе од 29. јануара 1999. Споразум су потписали представници седам етничких заједница које живе на Косову и Метохији: Срба, Црногораца, Албанаца, муслимана, Турака, Рома и Египћана, као и представници Владе Србије и Владе Савезне Републике Југославије.²⁷⁾

9. Ултиматум и бомбардовање. Злочин против Југославије.

Поштујући међународно право, Повељу Уједињених нација, Хелсиншки завршни акт и Париску повељу за нову Европу, резолуције Савета безбедности, одлуке Контакт групе чији су били чланови и, поготову, сопствене потписе на претходно поменутом Париском споразуму од 14. децембра 1995, посредници је требало да помогну владама Југославије и Србије у спровођењу Споразума с представницима седам етничких заједница, зарад друштвеног мира и аутономије на Косову и Метохији, у складу с начелима скупа у Рамбујеу, на основу којих су они наводно и посредовали.

Напротив, двојица копредседавајућих скупа у Рамбујеу, министри спољних послова Француске и Велике Британије, Ибер Ведрин и Робин Кук, упутили су ултиматум Влади Савезне Републике Југославије у којем су захтевали да она потпише текст којег су они већ назвали „Споразумом“, а чији је наслов гласио „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“. Овај текст је наводио париско предграђе Рамбује као локацију, а 23. фебруар 1999. као датум његовог састављања.²⁸⁾

Очигледно је да текст није представљао текст било каквог споразума већ је лажно назван „Споразумом“. Тај текст, назван „споразумом“, створио је, и наставља да ствара, збрку у комуникацији. Кроз ову збрку се жели да се створи утисак да Срби наводно крше некакав споразум. У ствари, међутим, ствар стоји сасвим супротно, с обзиром да су се Срби сложили с начелима скупа у Рамбујеу, у складу са саопштењем Контакт групе од 29. јануара 1999. и да су их се придржавали.

Г друге стране, овај текст је био у супротности с начелима скупа у Ра-

мбујеу и, у сваком случају, ако је он уистину представљао текст некаквог споразума у којем је учествовала југословенска влада, требало је да носи потпис неког њеног представника. Међутим, сама чињеница да се тај непостојећи потпис тражи доказује да овај текст није представљао текст споразума већ му је само дат наслов „споразум“ и само је назван „споразумом“.

Потписивање овог шекста вођства Југославије и Србије водило би, прво, одвајању Косова и Метохије од Савезне Републике Југославије и од Србије и, друго, шренушној предаји целокупне територије Југославије војној контроли НАТО. Овај захтев две европске владе, Француске и Велике Британије, праћен је претњом војне интервенције против Савезне Републике Југославије, упркос јемствима која су ове две владе дале као чланице Савета безбедности и Контакт групе, и упркос чињеници да је непосредна претња изломом у међудржавним односима изричито забрањена Повељом Уједињених нација.²⁹⁾

Мора се најласији чињеница да се у тексту који је представљао садржај ултиматума, а који је насловљен „Привремено договор о миру и самоуправи на Косову“, Савезна Република Југославија, Србија и „Косово“ (тј. Косово и Метохија), као посебан ентитет, појављују као равноправне стране потписнице. Представници албанских сепаратиста је требало да потпишу текст као „представници Косова“ и као страна равноправна законитим владама СРЈ и Србије. Ова чињеница би аутоматски значила да се Косово и Метохија налазе ван оквира Србије.

Текст ултиматума је предвиђао да ће положај „Косова“ (тј. Косова и Метохије) у односу на међународну заједницу с правног становишта бити једнак ономе који имају Србија и Црна Гора; да ће имати право да развија међународне односе, да склапа међународне споразуме, да учествује у међународним организацијама и одржава дипломатска представништва у иностранству. А, према остатку текста, ова српска покрајина је требало да постане нека врста треће савезне републике унутар Југославије. У том тексту се, у поглављу 1, члан 1, 6, (ц), наводи следеће:

„Косово ће имати право да развија међународне односе унутар својих области одговорности које су једнаке овлашћенима република према члану 7 Устава Савезне Републике Југославије“.

Претпоставља се да би ова „држава“ имала право да се одвоји од Савезне Републике Југославије на основу неке врсте референдума који би био одржан након три године. Међутим, учешће на референдуму не би било омогућено свим грађанима Србије, већ само становништву ове српске покрајине, у којој је албанско становништво имало већину. Посебно, у поглављу 8 овог текста, под насловом „Амандман, Свеобухватна процена и Завршне одредбе“, члан 2, став 3, каже се следеће:

„Три године након ступања на снагу овог Споразума, одржаће се међународни скуп ради установљавања механизма за коначно решење Косова, на основу воље народа, мишљења одговарајућих власти...“ итд.

Овај текст је потпуно у супротности с начелима и условима из дипломатског скупа у Рамбујеу, онако како су постављени одлуком Контакт групе од 29. јануара 1999. у Лондону.

Предаја Савезне Републике Југославије војној контроли НАТО била је предвиђена у делу текста ултиматума под „Додатком Б, 8“. У тексту се дословце каже следеће:

НАТО особље, заједно са својим возилима, иловилима, летилицама и опремом, имаће слободан и неограђен пролаз и несметан приступ у целој СРЈ, укључујући и њен ваздушни простор и територијалне воде. Ово ће укључити, али неће бити ограничено на право логоровања, маневара, ноћења и употребе било ког простора или објеката неопходних за подршку, обуку и операције (наглашавање ауторова).

Додатно, ради стварања примеса „легитимитета“ војне контроле територије Савезне Републике Југославије од стране НАТО, у тексту ултиматума се прецизира да, уз „представнике“ „Косова“, што ће рећи представнике албанских сепаратиста, саме владе Југославије и Србије „позивају“ НАТО да преузме војну контролу над Југославијом (Србијом и Црном Гором).

Овај понижавајући услов за читав српски народ, који вређа не само његов национални понос, већ и његову историју, наведен је у поглављу 7, члану 1 текста ултиматума, у којем се, између осталог, каже да „Стране позивају НАТО да састави и предводи војну силу како би се обезбедило придржавање одредбама овог поглавља...“

Ни једна влада на свету не би могла да пристане на потписивање таквог једног текста, чак и под претњом рата. Ве-

лика Британија је 1982. кренула у рат у Јужној Америци против Аргентине како не би изгубила суверенитет над Фокландским острвима. Владе Савезне Републике Југославије и Србије нису имале право ни по свом законодавству да прихвате губитак дела своје територије или да предају целу земљу под контролу страних војних сила.³⁰⁾

Ултиматум којег су упутили министри спољних послова Француске и Велике Британије, што је било противно начелима и условима скупа у Рамбујеу, одбило је вођство Савезне Републике Југославије и Скупштина Србије. Одбијајући ултиматум, Скупштина Србије је указала на то да он води ка одвајању Косова и Метохије од Савезне Републике Југославије и од Србије. У исто време, позвала је Уједињене нације и ОЕБС да допринесу спровођењу Споразума који су потписали у Паризу за време дипломатског скупа у Паризу-Рамбујеу представници седам етничких заједница Косова и Метохије и влада Србије и Југославије, у циљу постизања мира и аутономије у тој српској покрајини.³¹⁾

Дана 22. марта 1999. у писаном одговору двојици министара, тадашњи председник Савезне Републике Југославије, Слободан Милошевић, одбио је да потпише текст ултиматума, који је већ био назван „Споразумом“, и устао је у одбрану територијалне целовитости Србије и Савезне Републике Југославије.³²⁾

Дана 24. марта 1999. услед одбијања Југославије и Србије да потпише текст ултиматума, НАТО је извршио инвазију територије Савезне Републике Југославије *иако ишло је самој себи дозвола*, започињући непрекидно ваздушно бомбардовање земље у трајању од 78 дана и ноћи.

Бомбардовањем Југославије, НАТО и државе које су томе учествовале, прекршиле су сва основна *правила* међународног права.³³⁾ Исто тако, прекршили су Повељу УН, која дозвољава употребу силе само у случају законите самоодбране и по дозволи тих истих Уједињених нација.³⁴⁾ НАТО није имао ту дозволу Уједињених нација, нити ју је могао добити на основу Повеље УН.³⁵⁾ Овом агресијом је НАТО прекршио чак и свој сопствени статут, који га одређује као одбрамбену организацију.³⁶⁾

Агресија НАТО на Југославију представљала је *злочин против мира и злочин против човечности*, према наче-

лима међународној права признајих у Повељи Нирнбершкој трибунала и пресудама Трибунала, које је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација, путем Резолуције 95 (1) од 11. децембра 1946.³⁷⁾

У Резолуцији бр. 3314 (XXIX) од 14. децембра 1974. Генерална скупштина УН даје дефиницију појма агресије,³⁸⁾ коју описује као „најозбиљнији и најопаснији облик незаконитих уједињених сила“.³⁹⁾ Према члану 1 дефиниције:

Агресија је употреба оружане силе једне државе против суверенитета, територијалне целовитости или политичке независности друге државе, или у било ком другом облику који није у складу с Повељом Уједињених нација, како је у овој дефиницији наведено... По овој дефиницији, израз „држава“ (а).. (б) укључује и појам „група држава“ где год је то примерено.

Члан 3 дефиниције каже:

1. Никакав разлог било које врсте, без обзира на то да ли је политички, економски, војни или неки други, не може да служи као оправдање за агресију. 2. Рат агресије је злочин против међународног мира. Агресија даје повод за међународну одговорност. 3. Никаква територијална добит или посебна предност које су исход агресија нису нијих ће бити признаће као законитије (наглашава ауторово).⁴⁰⁾

За све време овог незаконитог, неправедног и неједнаког рата, нафод Југославије се носио с НАТО бомбардовањем са задивљујућом храброшћу и решеношћу да одбрани своју земљу.

10. Резолуција 1239 Савета безбедности Уједињених нација, од 14. маја 1999: Савет безбедности четири пута изјављује да је Косово део Србије.

Док је НАТО бомбардовао читаву Југославију, Србију и Црну Гору, ваљда с наодом да ће „убедити“ Југословене да такзовани „Привремени договор“ мора да се потпише и да тако постане „Споразум“, Савет безбедности УН, у својој Резолуцији бр. 1239 (1999), четири пута изјављује да је Косово „део Савезне Републике Југославије“, и изнова потврђује „територијалну целовитост и суверенитет свих држава у региону“.⁴¹⁾

11. Београдски споразум од 3. јуна 1999: јемства Европске уније и Руске Федерације територијалној целовитости и суверенитету Југославије (Србије и Црне Горе).

На крају НАТО није успео да убеди руководство Југославије и српски народ да морају да се повинују условима из текста од 23. фебруара 1999. који носи наслов „Привремени договор за мир и самоуправу на Косову“, чак ни након 78 дана бомбардовања њихове земље.

Бомбардовање Србије и Црне Горе био је незаконит акт према међународном праву. Као што је изричито предвиђено у Резолуцији Генералне скупштине УН од 14. децембра 1974. која дефинише појам „агресије“, бомбардовање није могло донети нити је донело икакву промену правног статуса српске покрајине. Косово и Метохија је остало део територије Србије.

На скупу у Рамбујеу, Контакт група није успела да помогне у проналажењу решења за проблем Косова и Метохије. Незаконити ултиматум влада Француске и Велике Британије довео је до незаконитог бомбардовања Србије и Црне Горе. УН није био способен да заустави бомбардовање и примени Повељу Уједињених нација на одговарајући начин. Бомбардовање је престало након посредовања Европске уније и Руске Федерације.

Дана 2. јуна 1999. председник Финске, Марти Ахтисари, као представник Европске уније, и бивши премијер Русије, Виктор Черномирдин, као специјални представник Руске Федерације, заједно су представили југословенским и српским властима текст с предлозима да се „крене напред према решењу косовске кризе“. Ови предлози си били засновани на одлуци коју су донели 6. маја 1999. министри спољних послова Групе 8 економски најразвијенијих земаља у Петерсбергу, Немачкој, у близини Бона,⁴²⁾ у којој су они предложили одређена начела на основу којих би решење „косовске кризе“ могло да буде постигнуто. Након што су, на основу преговора с југословенским и српским властима, делимично измењени ови предлози представника Европске уније и Руске Федерације, Влада Југославије и Скупштина Републике Србије прихватила их је следећег дана, 3. јуна 1999.

На основу Београдског споразума од 3. јуна 1999. и у складу с њим, требало је да се усвоји резолуција Савета безбедности Уједињених нација по којој би питање Косова и Метохије било одмах стављено под окриље Уједињених нација. Главна страна Београдског споразума састоји се у томе да он

предвиђа да ће било које будуће решење за аутономију Косова и Метохије бити засновано на „начелима суверенитета и територијалне целовитости Републике Југославије и других земаља у региону“.

Београдски споразум такође предвиђа да ће политичка и војна мисија Уједињених нација бити успостављена у покрајини, према глави VI Повеље УН. Ова глава предвиђа мерке Организација предузима да оствари су на претње миру, кризни мира и акте агресије“. Даље се предвиђа да ће Косово и Метохија бити стављено под привремену управу „под којом ће народ Косова моћи да ужива суштинску аутономију унутар Савезне Републике Југославије“.

Београдски споразум је у складу с Повељом Уједињених нација, с Хелсиншким завршним актом, са свим резолуцијама Уједињених нација о Косову и Метохији које су до тада биле усвојене, и са споразумом из Рамбујеу о Начелима скупа у Рамбујеу које је установила Контакт група, а прихватили представници Југославије и Србије у Рамбујеу и Паризу у фебруару и марту 1999.

12. Резолуција 1244 Савета безбедности УН од 10. јуна 1999: све државе-чланице Уједињених нација јемче суверенитет и територијалну целовитост Југославије (Србије и Црне Горе), онако како је то дефинисано Повељом Уједињених нација и Хелсиншким завршним актом.

Након Београдског споразума од 10. јуна 1999. Савет безбедности је усвојио Резолуцију 1244, којом се завршило НАТО бомбардовање Југославије. Текст Београдског споразума чини Додатак 2 Резолуције 1244.⁴³⁾ Најважнија ставка Резолуције 1244 је она по којој Уједињене нације јемче суверенитет и територијалну целовитост Југославије, то јест Србије и Црне Горе, као што је то предвиђено Хелсиншким завршним актом и у складу с Београдским споразумом чији садржај, како је већ речено, чини део Резолуције 1244, као Додатак 2. На почетку текста Резолуције каже се да:

Савет безбедности

Имајући у виду циљеве и начела Повеље Уједињених нација и основну одговорност Савета безбедности за одржавање међународног мира и

безбедности,

Позивајући се на своје резолуције 1160 (1998) од 31. марта 1998, 1199 (1998) од 23. септембра 1998, 1203 (1998) од 24. октобра 1998. и 1239 (1998) од 14. маја 1999.

Поздрављајући општа начела о политичком решењу косовске кризе усвојена 6. маја 1999. (S/1999/516, додаток 1 ове резолуције), и такође поздрављајући прихватање Савезне Републике Југославије начела која су изложена у тачкама 1 до 9 документа представљеног у Београду 2. јуна 1999. (S/1999/649, додаток 2 ове резолуције), и пристанак Савезне Републике Југославије на овај документ...

Изнава потврђује приврженост свих држава-чланица суверенитету и територијалној целовитости Савезне Републике Југославије и других држава у региону, као што је предвиђено Хелсиншким завршним актом и годатком 2 (наглашавање ауторово).

Након поновног потврђивања ове обавезе Уједињених нација садржане у Резолуцији 1244, треба истаћи да Додатак 2 Резолуције 1244, то јест садржај Београдског споразума, не може ни у једном свом делу бити супротан начелу суверенитета и територијалне целовитости СРЈ, тј. Србије и Црне Горе, како је овај појам описан у Хелсиншком завршном акту.⁴⁴⁾

Уз изјаву којом се јемче суверенитет и територијална целовитост СРЈ, тј. Србије и Црне Горе, на почетку Резолуције се такође наводи да:

(Савет безбедности) изнова потврђује позив из претходних резолуција за суштинску аутономију и значајну самоуправу за Косово.

Дакле, Резолуција 1244 предвиђа поштовање суверенитета и територијалне целовитости Савезне Републике Југославије, тј. Србије и Црне Горе, у складу са Хелсиншким завршним актом и у складу с Додатком 2 Резолуције, што ће рећи са Београдским споразумом од 3. јуна 1999. Према Хелсиншком завршном акту, свака европска или друга држава има право „да одређује сопствене законе и прописе“.⁴⁵⁾ Стога, било каква „суштинска аутономија и значајна самоуправа за Косово“ одређена је унутрашњим правним поретком Србије, у скла-

ду с њеним уставом.

Додатно, у ставу 1 главног дела Резолуције каже се:

(Савет безбедности) одлучује да ће политичко решење косовске кризе бити засновано на општим начелима из Додатка 1 и како је даље објашњено у начелима и другим неопходним елементима из Додатка 2.

Дакле, начела суверенитета и територијалне целовитости најпре и на првом месту, заједно са Додатком 2, то јест Београдским споразумом, који наводи пристанак државе СРЈ, тј. Србије и Црне Горе, надјачавају било коју супротну одредбу из Резолуције 1244.

13. Правни основ за цивилно и војно присуство УН на Косову и Метохији: Пристанак државе Србије, Косово и Метохија као српска територија под управом УН.

У Београдском споразуму од 3. јуна 1999. чији садржај у исто време чини део Резолуције Савета безбедности 1244 од 10. јуна 1999. као њен Додатак 2, предвиђа следеће:

Размештање на Косову под окриљем Уједињених нација ефектног међународног цивилног и безбедносног присуства, које може да поступа по одлукама у складу с главом VII Повеље, способно да јемчи постизање заједничких циљева.

У ставу 5 главног дела Резолуције 1244 наводи се следеће:

(Савет безбедности) одлучује о размештању под окриљем Уједињених нација међународног цивилног и безбедносног присуства на Косову, с одговарајућом опремом и особљем како је то предвиђено, и поздравља *присутанак* Савезне Републике Југославије на такво присуство (наглашавање ауторово).

Дакле, постојање међународног безбедносног присуства и међународног цивилног присуства, то јест цивилног особља УН, на Косову и Метохији, засновано је на сагласности СРЈ (Србије и Црне Горе), која је садржана у Београдском споразуму од 3. јуна 1999. То значи да наставак ових „присуства“ мора да буде уз сагласност државе Србије. Ако овај пристанак државе Србије престане да постоји, онда ће се „међународно цивилно присуство“ и „међународно војно присуство“ ау-

томатски претворити у стране окупационе силе, према општим начелима међународног права и према 1. делу, став IV Хелсиншког завршног акта, на који се сама Резолуција 1244 Савета безбедности и позива.⁴⁶⁾

Оно што треба истаћи на овом месту је да присуство војне силе и цивилних службеника УН на Косову и Метохији, као и само постојање Резолуције 1244 Савета безбедности ни на који начин не мењају правни статус Космета. Косово и Метохија је део српске територије под управом УН.

14. Бесправно убацивање израза „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ у текст Резолуције 1244 Савета безбедности: превара почињена против Југославије.

У ставу 11 главног дела Резолуције 1244 налазе се одредбе о обавезама међународног цивилног присуства. Посебно се каже следеће:

(Савет безбедности) одлучује да ће главне обавезе међународног цивилног присуства укључити:

(а) Рад на успостављању, до успостављања коначног решења, суштинске аутономије и самоуправе на Косову, узимајући у потпуности у обзир Додатак 2 и Споразум из Рамбујеа (S/1999/648);

(е) Поспешивање политичког процеса усмереног ка одређивању будућег статуса Косова, узимајући у обзир Споразум из Рамбујеа (S/1999/648).

Примећујемо да се у подставовима (а) и (е) става 11 главног дела Резолуције 1244, поред израза „Споразум из Рамбујеа“, уоквирен заградама, налази шифровани број „S/1999/648“. Насупрот овоме, Додатак 2, став 8, који долази после главног дела Резолуције, садржи израз „Споразум из Рамбујеа“, просто, без икаквог броја који следи. Површнији читалац би можда помислио да је поменути број можда изостављен из Додатка 2, који следи након главног дела Резолуције, ради концизности. Међутим, како је Додатак 2 Резолуције 1244 прикачен тексту Београдског споразума од 3. јуна 1999, он је *историјски прешиходио* главном делу Резолуције 1244, која је усвојена седам дана касније, то јест 10. јуна 1999. То значи да је број „S/1999/648“ додат у Савету безбедности после склапања Београ-

дског споразума.

Израз „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ се не односи на, нити има исто значење као израз „Споразум из Рамбујеа“ без броја, који се употребљава у Додатку 2, то јест у тексту Београдског споразума. Да су ово две различите ствари такође је очевидно из терминологије подстава 11 (а) главног дела Резолуције, где се дословце каже: „узимајући у потпуности у обзир Додатак 2, као и Споразум из Рамбујеа (S/1999/648). Међутим, Додатак 2 садржи израз „Споразум из Рамбујеа“ без икаквог броја, у свом ставу 8. Стога не би било никаквог разлога да се исти израз употреби два пута, што је сувишно. *Јасно је, дакле, да су ово два различита израза и да сваки од њих изражава посебну ствар.*

У Београдском споразуму израз „Споразум из Рамбујеа“ означава оно што је прихваћено и што је договорено на скупу у Рамбујеу, у париској области током фебруара и марта 1999, од стране југословенских и српских власти које су потписале Београдски споразум од 3. јуна 1999. Оно око чега су се југословенска и српска делегација договориле с *посредницима* била су Начела скупа у Рамбујеу, у складу са саопштењем Контакт групе од 29. јануара 1999. као што је претходно речено.⁴⁷⁾ На основу Начела, представници седам етничких заједница из српске покрајине потписали су правни споразум о аутономији Косова и Метохије 18. марта 1999.

Ни под којим условима не може „Споразум из Рамбујеа“ означити оно што није договорено на скупу у Рамбујеу. Без сумње, он се не може односити на текст насловљен „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“, то јест на текст ултиматума којег су југословенске и српске власти одбациле, и он ни у једном тренутку није представљао текст неког споразума, због чега је НАТО и бомбардовао Србију и Црну Гору. Стога, текст ултиматума се ни по једном основу не може односити на „споразум“ или „споразуме“ у Београдском споразуму од 3. јуна 1999. Да је текст насловљен „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“ укључен у Београдски споразум, он би се ту бар помињао по имену. Уз то, био би укључен као додатак на Споразум, како би се осигурало да се зна о че-

му је реч, с обзиром да *тај текст не садржи појмице било којег делегација југословенске или српске владе.* Штавише, садржај Београдског споразума, који је укључен у Додатак 2 Резолуције 1244, није у складу са садржајем текста насловљеног „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“. Као што је претходно наведено, такозвани „Привремени договор“ је предвиђао одвајање Косова и Метохије и војну контролу над целом територијом Југославије од стране НАТО. Насупрот томе, према Београдском споразуму, суверенитет и територијална целовитост Југославије, то јест Србије и Црне Горе, су зајемчени.

Шифра „S/1999/648“ у главном делу Резолуције 1244 односи се на документ који су уручили Уједињеним нацијама представници Француске у тој организацији. У том документу, израз „Споразум из Рамбујеа“, који се појављује у Београдском споразуму од 3. јуна 1999. изједначен је с текстом насловљеним „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“, то јест са ултиматумом, који су југословенско руководство и Скупштина Србије одбили марта 1999. Другим речима, израз „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ који се појављује у главном делу Резолуције 1244 односи се на текст насловљен „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“, то јест на текст ултиматума. Поистовећивање „Споразума из Рамбујеа“ с текстом насловљеним „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“ временски је дошло после 3. јуна 1999. тј. датума када су југословенско руководство и српска Скупштина прихватили предлог Европске уније и Руске Федерације, који је у себи садржао израз „Споразум из Рамбујеа“. Тај текст, то јест текст Београдског споразума, као што је претходно указано, укључен је као Додатак 2 у Резолуцију 1244, која је усвојена 10. јуна 1999. Ове чињенице су непосредно извучене из званичних докумената.

На овом месту треба да поменемо одређена историјска збивања, која су се десила неколико дана пре усвајања Резолуције 1244. Потребно је имати ове догађаје у виду како би боље могли да разумемо оно што се данас дешава у вези с проблемом Косова и Метохије.

Историјски догађаји који ће бити наведени, такође прикупљени из званичних докумената, већ су аутори описали у две претходне студије, које су представљене у Српској академији наука и уметности.⁴⁹⁾ Ти догађаји су следећи:

На основу предлога Ахтисарија и Черномирдина, који су југословенске и српске власти прихватили, тј. на основу Београдског споразума од 3. јуна 1999. и према његовим одредбама, требало је да буде усвојена резолуција Савета безбедности на основу које би се зауставило бомбардовање.

Пет дана касније, 8. јуна 1999. целокупни текст нацрта резолуције Савета безбедности Уједињених нација о Косову постао је доступан међународној јавности путем медијске дистрибуције. Ни на једном месту у тексту нацрта резолуције, било да је реч о главном делу или о оба додатка, не појављује се број „(S/1999/648).“⁴⁹⁾

Следећег дана, 9. јуна 1999. на основу Београдског споразума од 3. јуна 1999. и имајући у виду скоро усвајање резолуције Савета безбедности у складу са условима споразума, владе Југославије и Србије су потписале Војни споразум с „међународним снагама безбедности“ (Кфор). На основу тог Војног споразума, Војска Југославије почела је да се повлачи с Косова и Метохије, а у исто време су оружане снаге НАТО и других држава - под именом Кфор - почеле да се размештају по Косову и Метохији.⁵⁰⁾

Следећег дана, 10. јуна 1999. усвојена је Резолуција бр. 1244 Савета безбедности УН о Косову, чији текст није у складу ни с одредбама Београдског споразума од 3. јуна 1999. ни с текстом нацрта резолуције, који је међународно дистрибуиран од стране медија 8. јуна 1999, дан пре потписивања Војног споразума, по којем се југословенска војска повукла са Косова и Метохије. У пасусу 11 главног дела Резолуције појављује се број „(S/1999/648)“, на основу интервенције француске владе у УН у Њујорку преко свог представника у тој међународној организацији. У Њујорку се десило следеће:

Дана 4. јуна 1999, француски стални представник у Уједињеним нацијама, амбасадор Ален Дежаме (Alain Dejammet) доставио је ге-

нералном секретару Уједињених нација писмо у којем се наводи следеће:

Имам част да вашој пажњи представим, у име двоје копредседавајућих Конференције у Рамбујеу, Француске и Велике Британије, *Споразум из Рамбујеа: Привремени договор о миру и самоуправи на Косову* (видети додатак). Био бих вам захвалан ако бисте текст овог писма и његовог додатка дистрибуирали као текст Савета безбедности.

Припојен поменутом додатку био је текст којег су југословенске власти одбиле у марту 1999, мало пре почетка НАТО бомбардовања Југославије. Као наслов документа, великим словима, појављује се фраза „Споразум из Рамбујеа“ („Rambouillet Accords“), са великим „а“, а испод ње, као поднаслов, штампано мањим словима, налази се фраза „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“.⁵¹⁾

Дана 7. јуна 1999. писмо француског амбасадора, заједно с његовим прилогом, добило је регистрациони број Савета безбедности „(S/1999/648)“.⁵²⁾ На овај начин, „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“, у једнини (тј. „Interim Agreement for Peace and Self-Government in Kosovo“), *ирекшиџен је у „Споразум из Рамбујеа“ у множини* (тј. „Rambouillet Accords“), очигледно у намери да се поистовети с изразом „Споразум из Рамбујеа“ (тј. „Rambouillet Accords“), који се појављује у Београдском споразуму од 3. јуна 1999.⁵³⁾

Резолуција 1244 је усвојена 10. јуна 1999. Она се састоји од главног дела и два додатка. На почетку главног дела Резолуције, Савет безбедности изнова потврђује „приврженост свих држава-чланица суверенитету и територијалној целивности Савезне Републике Југославије и других држава у региону, као што је предвиђено Хелсиншким завршним актом и Додатком 2“. Додатак 2 садржи Београдски споразум од 3. јуна 1999. У Додатку 2 израз „Споразум из Рамбујеа“ остао је непромењен. Међутим, у главном тексту Резолуције, у ставу 11, који се тиче надлежности међународног цивилног присуства на Космету, уместо израза „Споразум из Рамбујеа“, који се појавио у нацрту два дана пре тога, сада се појављује израз „Споразум из Рамбујеа

(S/1999/648)“, који се односи на такозвани „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“ од 23. фебруара 1999. то јест на текст ултиматума којег Савезна Република Југославија, то јест Србија и Црна Гора, никад нису потписали и због којег је и покренута НАТО инвазија на земљу.

*Пуштем ове акције неистинитије чињенице су представљене као истинитије. На овај начин је, након „злочина против Југославије“, уследила „превара против Југославије“.*⁵⁴⁾ С обзиром на то да за владе Француске и Велике Британије није било никакве сумње у погледу тачног значења израза „Споразум из Рамбујеа“, који је укључен у текст Београдског споразума, шта је био разлог за њихову интервенцију у Уједињеним нацијама, на начин који је описан? Било како било, сама чињеница ове интервенције и сам текст писма француског представника упућеног Уједињеним нацијама такође доказују да израз „Споразум из Рамбујеа“ ни на који начин не одговара тексту названом „Привремени договор за мир и самоуправу на Косову“, то јест ултиматуму.⁵⁵⁾

Штавише, 10. јуна 1999. када је Резолуција 1244 усвојена, НАТО инвазија Југославије је још трајала и оружане снаге земље се још нису повукле с подручја Косова и Метохије. Из ког разлога је, дакле, регистрациони број једне интерне архиве једноставно уписан у Резолуцију 1244 поред речи „Споразум из Рамбујеа“ уместо да је недвосмислено написан пун назив, „Споразум из Рамбујеа: Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“, то јест ултиматум?

Ова интервенција представља морално неприхватљив и незаконит чин. Тај чин је усмерен против земље која је економски уништена неправним и неправедним бомбардовањем од 78 дана и ноћи од стране оружаних снага НАТО, у којим су Француска и Британија узеле активно учешће. То је незаконит чин наспрам међународног права и наспрам права свих цивилизованих земаља. То је исто тако чин супротан начелима добре намере, која све државе-чланице УН треба да поштују, као што је предвиђено у члану 2, ставу 2 Повеље УН. Тај чин не може да произведе правно дејство.⁵⁶⁾

15. Веза између израза „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ и надлежности УН Управе на Косову и Метохији.

У ставу 5 Београдског споразума од 3. јуна 1999. чији текст сачињава Додатак 2 Резолуције Савета безбедности 1244 од 10. јуна 1999. предвиђа се *успостављање* привремене управе за Косово, као део међународног цивилног присуства под којим народ Косова може да ужива *суштинску аутономију* унутар Савезне Републике Југославије (наглашавање ауторово).

У члану 10 главног дела Резолуције 1244 понавља се да ће међународно цивилно присуство обезбедити „привремену управу за Косово под којом ће народ Косова уживати суштинску аутономију унутар Савезне Републике Југославије...“

У подставу (а) става 11 главног дела Резолуције 1244 аутори резолуције наводе надлежности међународног цивилног присуства у вези с „привременом управом за Косово“. Експлицитно се каже следеће:

11. (Савет безбедности) одлучује да ће главне одговорности међународног цивилног присуства укључити:

(а) *Поспешивање успостављања, уочи коначног решења, суштинске аутономије и самоуправе на Косову, узимајући у потпуности у обзир Додатак 2 и Споразум из Рамбујеа (S/1999/648) (наглашавање ауторово).*

Као што је савршено очевидно у горњем подставу, поред израза „успостављање“ и „суштинска аутономија“, који се појављују у ставу 5 Београдског споразума, додат је израз „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“. То значи да, према овом подставу, УН Управа на Косову и Метохији *може* селективно да примењује садржај ултиматума, на који се израз „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“ односи.

Међутим, исти подстав 11 (а) главног дела Резолуције је у супротности са ставом 5 Београдског споразума, у којем су надлежности „привремене управе за Косово“ већ прецизиране. Тај став 5 садржи изразе „*успостављање*“ и „*суштинска аутономија*“ као што је то случај и с подставом 11 (а) главног де-

ла Резолуције. Али он не садржи израз „Споразум из Рамбујеа“, као ни израз „Споразум из Рамбујеа (S/1999/648)“, зато што целокупни став 5 Београдског споразума нема никакве везе са изразом „Споразум из Рамбујеа“, са или без броја. Целокупни став 5 Београдског споразума гласи:

Успостављање привремене управе за Косово, као део међународног цивилног присуства под којим народ Косова може да ужива суштинску аутономију унутар Савезне Републике Југославије, по одлуци Савета безбедности Уједињених нација. Привремена управа треба да обезбеди прелазну управу, у исто време успостављајући и надгледајући развој привремених демократских самоуправних институција, ради обезбеђивања услова за миран и нормалан живот свих житеља Косова (наглашавање ауторова).

Израз „Споразум из Рамбујеа“, без икаквог броја, помиње се у 8. пасусу Београдског споразума; међутим, он се не односи на надлежност привремене администрације УН. Пасус 8 Београдског споразума односи се на:

Политички процес у циљу успостављања привременој политичкој оквирној споразума који предвиђа значајан степен самоуправе за Косово, узимајући у целости у обзир Споразум из Рамбујеа и начела суверенитета и територијалне целovitости Савезне Републике Југославије и других земаља у региону (наглашавање ауторова)...

Другим речима, током редакције текстови Резолуције 1244 у Њујорку, терминологија ставова 5 и ставова 8 Београдског споразума су измешане, а затим употребљене у нацрту подстава 11 (а) главног дела Резолуције, да би УН администрациони на Косову могли да делују на основу утврђеног, који је незаконитио прикачен Резолуцији 1244.

Уз већ наведено, морамо да истакнемо још нешто. Према ставу 5 Београдског споразума, под привременом међународном управом на Косову „народ Косова може да ужива суштинску аутономију унутар Савезне Републике Југославије“. Израз „унутар Савезне Републике Југославије“ је изостављен из 11. става главног дела Резолуције 1244 из очигледних разлога. Израз „Савезна Република Југославија“ није гео-

графски, већ означава Савезну Републику Југославију као законски конституисану државу. Према томе, „суштинска аутономија унутар Савезне Републике Југославије“ значи аутономија у складу с правним поретком Југославије, тј. са законодавством Србије. *Дакле, према Београдском споразуму, надлежност Привремене управе на Косову састоји се у сировођењу управе на Косову и Метохији ради постизања аутономије у складу с правним поретком Србије.*

Текст Додатка 2 Резолуције 1244 састоји се од целокупног текста Београдског споразума. Као што је претходно истакнуто, став 1 главног дела Резолуције 1244 предвиђа следеће:

(Савет безбедности) одлучује да ће политичко решење косовске кризе бити засновано на општим начелима наведеним у Додатку 1, и као што је даље изложено у начелима и другим неопходним елементима у Додатку 2.

То значи да одредбе става 5 Додатка 2 Резолуције 1244 (тј. става 5 Београдског споразума) најјачавају супротстављене одредбе потпасуса 11 (а) главног дела Резолуције. Стога, надлежности УН администрације на Косову и Метохији везане за суштинску аутономију одређују се Београдским споразумом, то јест Додатком 2 Резолуције 1244, а не пасусом 11 (а) главног дела Резолуције. То је, такође, изражено општим начелом поштовања суверенитета и територијалне целovitости Савезне Републике Југославије, тј. Србије и Црне Горе, које је наведено на почетку главног дела Резолуције.

16. Погрешно спровођење Резолуције 1244 од стране Привремене администрације Уједињених нација за Косово и Метохију (УНМИК): Погрешно тумачење одредби Резолуције 1244 Савета безбедности.

У најбитнијим ставкама институционалне природе, Привремена администрација мисије Уједињених нација на Косову (УНМИК) погрешно је спровела Резолуцију Савета безбедности 1244, *иако ипоричујући суверена права Србије.*

У првој „уредби“ коју је 25. јуна 1999. издао специјални представник

генералног секретара, наводи се следеће:

Специјални представник генералног секретара... делујући у складу с овлашћењима која су му дата Резолуцијом 1244 (1999) Савета безбедности Уједињених нација, ради успостављања и одржавања привремене управе на територији Косова; овим одређује следеће:

Одељак 1. Овлашћења привремене управе. 1. Сва законодавна и извршна власт у вези с Косовом, укључујући управу над правосуђем, лежи у УНМИК-у, а спроводи је специјални представник генералног секретара...

Одељак 2. Државна имовина. УНМИК ће управљати покретном или непокретном имовином, укључујући новчаним средствима, банковним рачунима и другом имовином која припада, или је уписана на име Савезне Републике Југославије или Републике Србије, или било којих њених органа, а која се налази на територији Косова.⁵⁷⁾

Као што се лако може уочити, ова уредба Специјалног представника генералног секретара у супротности је са словом и духом наведеног става 5 Београдског споразума, то јест Додатка 2 Резолуције Савета безбедности 1244. Према том ставу, као што је напоменуто, у циљу успостављања аутономије Управа УН за Косово и Метохију мора да поступа у складу с правним поретком Србије. У овом случају, специјални представник генералног секретара требало је да спроведе став 5 Додатка 2 Резолуције 1244. У сваком случају, поменута уредба нема никакве везе с „привременом управом“ ради постизања „суштинске аутономије унутар Савезне Републике Југославије“ на шта су тадашње руководство Југославије и Скупштина Србије пристали 3. јуна 1999. у преговорима с представником Европске уније Мартијем Ахтисаријем и представником Руске Федерације Виктором Черномирдином.

Са институционалног становишта специјалног представника генералног секретара, још једна важна „уредба“ је Уредба бр. 2001/9 од 19. маја 2001. по којој се успоставља „Уставни оквир за привремену самоуправу“ на Косову и Метохији. У овом „Уставном оквиру“ одређене

институције предвиђају се као „привремене институције самоуправе“. Једна од њих је институција „председника Косова“ (9. поглавље, одељак 2). Међу овлашћењима „председника Косова“ је и то да „предузме деловање у пољу спољних послова“ у координацији са специјалним представником Генералног секретара. У склопу истог оквира такође одељак 3). „Уставни оквир“, такође, предвиђа следеће:

Привремене институције самоуправе такође ће имати следећа овлашћења у пољу спољних послова: међународну и спољну сарадњу, укључујући и постизање и финализацију споразума. Ове делатности биће координисане са СПГС-ом“ (5. поглавље, став 6).⁵⁸⁾

Све ове институције се косе с појмом „покрајине“, што Косово и Метохија и јесте; оне нису предвиђене Београдским споразумом. Ипак, оне се наводе у тексту насловљеним „Привремени договор о миру и самоуправи на Косову“, који је чинио садржај ултиматума и који је био повезан с Резолуцијом Савета безбедности 1244, с кодним бројем „S/1999/648“. Међутим, према ставу 1. Резолуције 1244, „политичко решење косовске кризе биће засновано на општим начелима из Додатка 1, и како је даље наведено у начелима и другим неопходним елементима у Додатку 2“, то јест на основу Београдског споразума. Другим речима, у складу с правним поретком Србије, као што је горе и речено.

17. Привремено својство уредби Привремене управе мисије Уједињених нација на Косову и Метохији

Све „уредбе“ и други административни акти „Привремене управе мисије Уједињених нација на Косову (УНМИК)“, било да су законите или незаконите, су по својој природи привремене. Ово је прецизирано у Резолуцији 1244 Савета безбедности, поготову у Додатку 2. (Београдском споразуму од 3. јуна 1999), на којем „решење за косовску кризу“ треба да буде засновано, према ставу 1 његовог главног дела. У ставу 5 Додатка 2, УН управа на Косову је два пута дефинисана као „привремена“, а њен рад као „прелазни“ и „привремени“:

„Успостављање привремене управе за Косово... Привремена управа треба да обезбеди прелазну управу, у исто време успостављајући и надгледајући развој привремених демократских самоуправних институција, ради обезбеђивања услова за миран и нормалан живот за све становнике Косова (наглашавање ауторово).

Штавише, привремено својство ове управе је назначено у њеном званичном наслову, то јест „Привремена управа мисије Уједињених нација на Косову“.

Ово привремено својство Унмика и његовог рада значи да његове „уредбе“ и други административни акти не представљају преседане за будуће дефинисање облика аутономије која ће се успоставити на Косову и Метохији.

Г

18. Закључак: Косово и Метохија је саставни део државе Србије. Овај статус не може бити промењен осим уз пристанак Србије, у складу с њеним уставним поретком.

Дана 4. фебруара 2003. Савезна Република Југославија преименована је у „Србију и Црну Гору“. На интернет страници Уједињених нација наводи се следеће:

Након усвајања и проглашења Уставне повеље Србије и Црне Горе од стране Скупштине Савезне Републике Југославије дана 4. фебруара 2003. име државе Савезне Републике Југославије промењено је у Србију и Црну Гору.⁵⁹⁾

Према међународном праву, иступање Црне Горе из федерације „Србија и Црна Гора“ на дан 3. јуна 2006. не производи апсолутно никакве промене у статусу Косова и Метохије. Косово и Метохија увек остаје део територије Србије.

Србија наслеђује Савезну Републику Југославију у погледу њених права и обавеза које проистичу из општег међународног права, међународних уговора и резолуција Савета безбедности, а које се тичу њене територије. Споразуми попут оног из Београда од 3. јуна 1999. као и резолуције Савета безбедности које се тичу питања Косова и Метохије, попут Резолуције 1244, остају у потпуности на снази. Што се тиче Уједињених нација, Србија

наслеђује правна својства „Србије и Црне Горе“, то јест „Савезне Републике Југославије“. На интернет страници Уједињених нација наводи се следеће:

Чланство Државне заједнице Србије и Црне Горе у Уједињеним нацијама, укључујући сва тела и организације у систему Уједињених нација, наставља се од стране Републике Србије на основу члана 60 Уставне повеље Србије и Црне Горе, активiranог по усвајању Декларације о независности од стране Народне скупштине Црне Горе, 3. јуна 2006.⁶⁰⁾

Међутим, чињеница да Косово и Метохија чини део српске државе у сваком случају не зависи од било каквог тумачења из наведених резолуција. Уз то, статус Косова и Метохије - то јест да је то део српске државе - ни на који начин се не мења чињеницом да је та српска покрајина под управом УН.

С обзиром на чињеницу да Косово и Метохија чини део српске државе, било какав облик аутономије законски је могућ само у оквиру уставног поретка Србије, и у складу с њеним међународним обавезама везаним за заштиту људских права свих њених грађана.

Произвољно отцепљење српске провинције или њеног дела законски је немогуће. Такав поступак био би противан суверенитету и територијалној целовитости једне европске државе, као и противан Уједињеним нацијама, које управљају овом покрајином уз пристанак српске државе. Било каква „признавања“ таквог отцепљења била би незаконита према међународном праву и противна Повељи Уједињених нација.

Штавише, *наметање* неког посебног облика аутономије или *наметање* отцепљења од стране самог УН правно је немогуће. Према сопственој Повељи, УН ни у ком случају нема надлежност да „намеће статусе“ унутар територија својих држава чланица. Таква одлука била би једнака нападу (агресији).

Према међународном праву, *отцепљење Косова и Метохије од Србије није могуће без пристанка српске државе, под условом да је такав пристанак дозвољен Уставом Републике Србије и да је у складу с њеним одредбама.*⁶¹⁾

ФУСНОТЕ

1 Текст Хелсиншког завршног акта тренутно (август 2006) је доступан на сајту ОЕБС-а (http://www.osce.org/documents/mcs/1975/08/4044_en.pdf).

2 Види фусноту 43.

3 Види фусноту 19.

4 Види фусноту 20.

5 Види фусноту 22.

6 Види одељак 14.

7 Име „Метохија“ означава везу овог подручја са српским православним манастирима. Реч је грчког порекла. Од византијског времена до данас она се односи на земљу која припада манастирима. Види Д. Б. Димитракос Нови речник грчког језика (на грчком), Атина 1959 (Ур. Пергаминаи), стр. 827.

Назив „Косово“ такође је грчког порекла. Односи се на обичног европског коса - тј. „Kossyphos“, или „Kottuyphos“ према атичком наречју старе Атине. Подручје се на грчком језику назива „Kossyphoreidion“, што значи косово поље, што је и његов назив на српском, с истоветним значењем. Види: Папирос-Ларус Речник грчког језика (на грчком), Атина 1972, Одељак Б, стр. 483.

8 Види: Хараламбос Г. Николау, Међународни политички и војни споразуми од 1453. године (на грчком), Атина 1966, (Ур. И. Флорос) стр. 211-213 и 222-227; Власис Влангопулос, Значајни споразуми у историји, (на грчком), Солун 1998 (Ур. Сакулас), стр. 108-137.

9 Године 2003. „Савезна Република Југославија“ преименована је у „Србију и Црну Гору“. Види доле пасус 18.

10 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://daccessdds.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/011/16/IMG/NR001116.pdf?OpenElement>).

11 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН. (<http://daccessdds.un.org/doc/UND-OC/GEN/N92/451/57/IMG/N9245157.pdf?OpenElement>).

12 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН. (<http://www.un.org/documents/ga/res/47/a47r081.htm>).

13 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту У. Н. О. (<http://daccessdds.un.org/doc/UND-OC/GEN/NOO/560/11/PDF/N0056011.pdf?OpenElement>).

14 Шефови делегација који су потписали Споразум као уговорне стране били су председник Републике Босне и Херцеговине Алија Изетбеговић, председник Републике Хрватске Фрањо Туђман и председник Савезне Републике Југославије Слободан Милошевић. У име држава које су присуствовале у својству сведока, документ су потписали председник САД Бил Клинтон, францу-

ски председник Жак Ширак, британски премијер Џон Мејдор, немачки канцелар Хелмут Кол и руски премијер Виктор Черномирдин, а у име Европске уније Фелипе Гонзалес. Види: С. Ковачевић - П. Дајић, Хронологија југословенске кризе 1995, Институт за европске студије, Београд, 1996, стр. 260.

15 Текст Споразума тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОЕБС (<http://www.oscebih.org/overview/gfap/eng/>).

16 Дела насиља која су починили албански сепаратисти окарактерисана су као терористичке акције и као тероризам у саопштењима Контакт групе од 9. марта 1998. и 25. марта 1998, као и у резолуцијама Савета безбедности УН 1160, 1199 и 1203 из 1998. Види доле пасус 7.

17 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/s98223.pdf>).

18 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/s98272.pdf>).

19 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/98sc1160.htm>).

20 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/98sc1199.htm>).

21 Текст Споразума тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/s98978.pdf>).

22 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/98sc1203.htm>).

23 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/s9996.pdf>).

24 Текст Хелсиншког завршног акта тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОЕБС (http://www.osce.org/documents/mcs/1975/08/4044_en.pdf).

25 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОУН (<http://www.un.org/peace/kosovo/sprst995.htm>).

26 Текст Саопштења тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Министарства за информисање Републике Србије (<http://www.srbia-info.com/news/1999-02/12/8939.html>).

27 Текст Споразума тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Министарства за информисање Републике Србије (<http://www.srbia-info.com/news/1999-03/19/9864.html>).

28 Целокупни текст тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Le Monde Diplomatique (<http://www.monde-diplomatique.fr/cahier/kosovo/rambouillet-en>).

29 У члану 2 става 4 Повеље Уједињених нација каже се да: „Све чланице треба у својим међународним односима да се уздржавају од претњи или упо-

требе силе против територијалне целовитости или политичке независности било које државе, или на било који други начин који није у складу са циљевима Уједињених нација“.

30 У вези с овим текстом ултиматума који носи назив „Привремени договор за мир и самоуправу на Косову“, познати амерички професор Ноам Чомски у свом чланку „Косовски мировни споразум“ изјављује следеће: „Постоје тумачења по којим је терминологија сачињена тако да осигура његово одбацивање. Можда и јесте. Тешко је замислити да би било која земља размотрила такве услове, осим у облику безусловне предаје“. Доступно до августа 2006. на: <http://www.zmag.org/chomsky/articles/z9907-peaceaccord.htm>

31 Текст одлуке српске Скупштине тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Министарства за информисање Републике Србије (<http://www.srbia-info.com/news/1999-04/19/11076.html>).

32 Одговор председника Савезне Републике Југославије Слободана Милошевића на Поруку копредседавајућих Скупа у Рамбујеу, министрима Француске и Велике Британије, г. Иберу Ведрину и Робину Куку тренутно је доступан (август 2006.) на: <http://emperorsclothes.com/docs/rambouillet-milosevic.htm>

33 Види П. Г. Харитос, Злочин против Југославије: 100 кршења међународног права (P. G. Charitos, The Crime Against Yugoslavia: 100 Violations of International Law), у књизи „Европа на раскршћу“, Историјски институт Српске Академије наука и уметности, Београд 1999.

34 Види чланове 44-48 и 51 Повеље УН. С тим у вези, види такође: Ј. Ф. Марфи, Сила и оружје (J. F. Murphy, Force and Arms) у књизи „The United Nations and International Law“, (ed. By Christopher C. Joyner), Cambridge University Press: Cambridge, New York, Melbourne, 1999, стр. 97-104.

35 Види П. Г. Харитос, Злочин против Југославије: 100 кршења међународног права, цит. дело, стр. 90.

36 Види П. Г. Харитос, Злочин против Југославије: 100 кршења међународног права, цит. дело, стр. 89 и 102.

37 Види: The Work of The International Law Commission, UN, New York, 1988, стр. 140. Види такође L. Oppenheim International Law, London Harlow, 1969 (ed. by H. Lauterpacht), књ. 2, стр. 577-582. Треба напоменути да је бомбардовање цивила који не учествују у рату био део оптужнице против нацистичких ратних злочинаца у Нирнбершком процесу. Види: L. Oppenheim International Law, цит. дело, књ. 2, стр. 529.

38 Вили: Official Records of the General

Assembly, УН, Двадесет шесто заседање, Додатак, агенда предмет 86, документ А/9890. Такође види: *American Journal of International Law*, књ. 69, 1975, стр. 480.

39 С тим у вези такође види: M. Virally, *Cours General de Droit International Public*, u: *Recueil des Cours de l'Academie de Droit International de la Haye*, књ. 183 (1983 V), 1985 (Sijthoff & Noordhoff), стр. 99-107

40 За детаљну анализу дефиниције „агресије“ у међународном праву, види: B. Broms *The Definition of Aggression*, u *Recueil des Cours de l'Academie de Droit International de la Haye*, књ. 154 (1977, I), 1978 (Sijthoff & Noordhoff), стр. 299-399.

41 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Уједињених нација (<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N99/143/75/PDF/N9914375.pdf?OpenElement>)

42 Групу 8 привредно најразвијенијих земаља чине Сједињене Америчке Државе, Велика Британија, Немачка, Јапан, Русија, Француска, Италија и Канада.

43 Текст Резолуције тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Уједињених нација (<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N99/172/89/PDF/N9917289.pdf?OpenElement>).

44 Види горе одељак 1.

45 Види горе одељак 1.

46 Први део, став IV Хелсиншког завршног акта каже:

Државе учеснице ће се уздржати и од тога да територију друге државе подвргну војној окупацији или другим непосредним или посредним мерама присиле супротним међународном праву, или пак да је учине предметом присвајања као последицом таквих мера или претње таквим мерама. Ниједна таква окупација или присвајање неће бити правно признати.

Текст Хелсиншког завршног акта тренутно (август 2006.) је доступан на сајту ОЕБС (http://www.osce.org/documents/mcs/1975/08/4044_en.pdf). Такође види горе одељак 1.

47 Види горе одељак 8.

48 Ове две студије представљене су на два међународна скупа у организацији Српске академије наука и уметности, у Београду; први је одржан 8-10. децембра 1999. а други 24-26. октобра 2002.

Прва студија под насловом „Суверенитет држава југоисточне Европе и правни статус Косова и Метохије према међународном праву“ објављена је у књизи Национални идентитет и суверенитет у југоисточној Европи у издању Историског института Српске академије наука и уметности у Београду, 2002. (стр. 45-73).

Друга студија под насловом „Српско питање од 1992. до 2002. у контексту међународног права (од 'пароле о Великој Србији' до 'преваре против Југославије')“ објављена је у књизи Велика Србија - истина, заблуде, злоупотребе у Београду 2003. (стр. 433-446). У овој

студији се такође наводи и следеће (странице 435-436 у књизи):

„Незаконито деловање против Срба се наставља до данас. Пре две године сам имао прилику да представим моје научне погледе у вези са злочинима против Југославије с овог истог места у Српској академији наука и уметности. Данас бих желео да изложим своја виђења о једној другој чињеници, која је веома важна с историјске тачке гледишта, као и са становишта међународног права. То је догађај који се десио на крају бомбардовања Југославије, а који пружа доказе о делу 'преваре против Југославије' у чисто правним и научним терминима. Изучавајући правне и историјске документе дошао сам до следећих научних закључака:“

Ово излагање постало је широко познато унутар и ван Србије, путем штампе. Види новине: *Новости* од 27. октобра 2002, стр. 7; *Политика* од 27. октобра 2002, стр. 10; *Политика Експрес* од 31. октобра 2002, стр. 4; *Nacional* од 2-3. новембра 2002, стр. 5; *Глас* од 4. новембра 2002, стр. 11; *Око* од 13. новембра 2002, стр. 9.

49 Текст нацрта резолуције Савета безбедности тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Св-Ен-Ена (<http://www.cnn.com/WORLD/europe/9906/08/resolution.text/index.html>).

50 Први члан Војног споразума гласи:

Споразумне стране изнова потврђују да документ којег је председник Ахтисари представио председнику Милошевићу, а који је одобрен од стране Скупштине Србије и Савезне владе 3. јуна 1999. такође предвиђа и размештање на Косову под окриљем УН ефектног међународног цивилног и безбедносног присуства. Стране такође примају к знању да је Савет безбедности УН спреман да усвоји резолуцију која је предложена у вези с наведеним присуством.

Текст Споразума тренутно (август 2006.) је доступан на сајту НАТО (<http://www.nato.int/kosovo/docu/a9990609a.html>).

51 Види приложени документ. Текст писма заједно с његовим додатком тренутно (август 2006.) је доступан на сајту Уједињених нација (http://www.un.org/peace/kosovo/99648_1.pdf).

Документ који је француски амбасадор доставио Генералном секретару УН не садржи потпис било ког представника југословенске или српске владе. Види последњу страну овог документа на веб страници УН (http://www.un.org/peace/kosovo/99648_4.pdf).

52 Види приложени документ.

53 Види П. Г. Харитос, Српско питање од 1992. до 2002. у контексту међународног права (од 'пароле о Великој Србији' до 'преваре против Југославије'), цит. дело, стр. 439.

54 Морамо поновити да се реч „превара“ овде употребљава у чисто научном смислу, и ни у ком случају се

не може тумачити као намера да се икоме нанесе лична увреда. Циљ ове студије је да промовише научну и историјску истину. Њен циљ такође лежи у откривању једне велике неправде почињене против читаве једне нације, која је претрпела огромне жртве у име слободе и цивилизације током двадесетог века. Ова нација је заслужила бољи третман у једном тешком тренутку по њен опстанак од стране цивилизованих држава западног света, а поговору од стране њених бивших савезника. Види: П. Г. Харитос, Српско питање од 1992. до 2002. у контексту међународног права (од 'пароле о Великој Србији' до 'преваре против Југославије'), цит. дело, стр. 440.

55 Види П. Г. Харитос, Српско питање од 1992. до 2002. у контексту међународног права (од 'пароле о Великој Србији' до 'преваре против Југославије'), цит. дело, стр. 441.

56 Види П. Г. Харитос, Суверенитет држава југоисточне Европе и правни статус Косова и Метохије према међународном праву, цит. дело, стр. 67.

57 Текст Уредбе тренутно (август 2006.) је доступан на сајту УНМИК-а (<http://www.unmikonline.org/regulations/1999/reg01-99.htm>).

58 У 5. поглављу, став 7, наводи се следеће: „Привремене институције самоуправе биће одговорне за усаглашавање свог законодавства и праксе у свим пољима одговорности с релевантним европским и међународним стандардима, с посебном тежњом ка поспешивању ближих привредних, друштвених и других веза између народа Косова и других Европљана, са свешћу да ће поштовање тих стандарда и норми бити централно за развој односа с евро-атлантском заједницом“.

59 <http://www.un.org/Overview/growth.htm>

60 <http://www.un.org/Overview/growth.htm>

* У време када је овај рад био у штампи, Скупштина Србије је усвојила Устав Републике Србије, 8. новембра 2006. Устав је претходно изгласан на народном референдуму, одржаном 28. и 29. октобра 2006. на целој територији Србије, укључујући и покрајину Косово и Метохија. У преамбули се наводи да је: „Покрајина Косово и Метохија саставни део територије Србије, да има положај суштинске аутономије у оквиру суверене државе Србије и да из таквог положаја Покрајине Косово и Метохија следе уставне обавезе свих државних органа да заступају и штите државне интересе Србије на Косову и Метохији у свим унутрашњим и спољним политичким односима.“

По питању статуса Косова и Метохије као дела српске територије, Устав Србије је сагласан с међународним правом, тј. у складу је с оним што је описано и подржано у овој студији.